

обхідністю пошуків шляхів вдосконалення державної регіональної політики, за для формування сприятливого інвестиційного клімату.

Отже, формування інвестиційної інфраструктури регіонів набуває особливого значення, яке обумовлено негативними тенденціями територіального розвитку і необхідністю досягнення загальних стратегічних цілей.

ПРОБЛЕМА ТІНЬОВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Райна Д.О.

Науковий керівник – Рибак Г.І., ст. викладач

Тіньова зайнятість притаманна багатьом країнам світу, незалежно від їх соціально-економічного розвитку. В Україні тіньова (неформальна) зайнятість існує ще із часів встановлення незалежності і в останні роки стрімко поширюється, навіть на території міст. Розгляд даного питання є актуальним для нашої держави, адже за даними Державного комітету статистики для України властиве стрімке зростання неформального сектора економіки та відповідно неформальної зайнятості - її чисельність зростає з 3,0 млн осіб у 2000 р. до 4,3 млн осіб у 2017 р., тобто в 1,4 раза. У 2017 р. найбільше значення неформально зайнятих осіб спостерігалось в Івано-Франківській області (53,2 %), а найменше - у Київській області (10,3%). Найбільше розповсюдження неформальна зайнятість отримала серед уразливих категорій працівників - молодь у віці 15-24 роки (35,6 % до загальної кількості зайнятого населення відповідної вікової групи) та осіб пенсійного віку (36,0 % до загальної кількості зайнятого населення відповідної вікової групи). Збільшення неформальної зайнятості спостерігається і в сільській місцевості - 40,6 %. Найнижчий рівень неформальної зайнятості спостерігається в міських поселеннях серед населення у віці 40-49 років (15,6 %), 35-39 років (16,7 %) та 30-34 роки (17,6 %).

Відповідно, найголовнішими причинами існування тіньової зайнятості на ринку праці України є величезна податкова навантаженість на працівників та роботодавців, низькі стандарти оплати праці, високий рівень корупції та значне державне втручання в сферу підприємницької діяльності.

Роль тіньової економіки на ринку праці можна розглядати іноді із позитивної сторони, адже вона сприяє формуванню прошарку дрібних підприємців, частково вирішує проблему працевлаштування, поглинаючи надлишок пропозиції праці на ринку, а також є джерелом доходів для широких прошарків населення, збільшуючи споживчий попит.

Якщо в економіці і простежуються незначні позитивні моменти, та більшою мірою даний вид зайнятості потрібно розглядати із негативної сторони. Для безпосередніх працівників неформальна зайнятість є нестабільною, нерегулярною і тому ризикованою; вона не гарантує одержання трудових доходів та позбавляє багатьох соціальних прав: пенсійного забезпечення, права на допомогу з тимчасової непрацездатності, на оплачувану відпустку, на допомогу з безробіття, на охорону праці; не зарахування праці до трудового стажу. Іноді вона набуває примусового характеру. У результаті збільшується захворюваність, погіршується якість робочої сили.

Порушуються й суспільні економічні інтереси, які є об'єктом національної економічної безпеки. Відсутність достовірної інформації про дійсний обсяг ВВП, в результаті держава недоодержує податки, що сприяє зниженню життєвого рівня всього населення. За наявності в обігу офіційно не облікованих грошових потоків ускладнюється контроль за грошовою масою та її структурою, планування грошової емісії. В особливо критичних ситуаціях наслідком неформальної зайнятості може бути навіть руйнація всієї грошово-кредитної системи.

Таким чином, основним завданням України в найближчий час має стати детінізація ринку праці, що виступає гальмівним процесом в розвитку держави, яка має носити комплексний характер і охоплювати заходи як суто економічного, так і адміністративного, соціально-психологічного та виховного характеру. Найефективнішими діями для України щодо скорочення тіньової зайнятості можуть бути: створення нових робочих місць; розширення можливості працевлаштування у сфері формальної зайнятості, зростання оплати праці і прибутків у всіх сферах і видах економічної діяльності; забезпечення соціально вразливих верств населення робочими місцями у суспільному виробництві відповідно до їхніх бажань і можливостей; зменшенню кількості податків та підвищенню стандартів оплати праці щоб підприємці мали змогу легально вести бізнес, отримувати дохід та офіційно наймати кваліфіковану робочу силу, яка отримуватиме легальну та високу заробітну плату і відповідно буде впевнена в соціальному забезпеченні; розширення зв'язків Державної служби зайнятості з місцевими органами влади при вирішенні питань створення робочих місць і підвищення професійного рівня населення; удосконалення законодавчої бази у сфері трудових відносин, посилення контролю за дотриманням норм трудового законодавства.